REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 230. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 17 (30) Octomvrie. 1900.

Szell — „pasivist“.

La tóte ne-am fi aşteptat, numai la aceea nu, ca actualul ministru-preşedinte unguresc Coloman Szell sĕ fiă declarat, de cătră înşi-şĭ conaţionalii sĕi, aderenţĭ fanaticĭ ai ideii statului naţional maghiar, „pasivist“.

Cetitorii noştri sunt, credem, prea bine informaţĭ despre cele ce se petrec în era de faţă, decât ca sĕ fiă seduşĭ a crede şi numai un moment, că aicĭ ar fi vorba de trecerea primului ministru Szell în tabĕra pasiviştilor românĭ. Cu atât mai mare va fi dér curiositatea lor de a afla, de ce adversarii sĕi din tabĕra şovinistă îl onoréză acum şi cu epitetul de pasivist.

Lucrul se esplică uşor, décă vom avé în vedere metoda de luptă, ce o practică cei de nuanţa banffystă dela venirea sa la putere încóce în contra politicei sale aşa numite naţionale. Foile grupului lui Banffy din majoritate, ca şi cele opoziţionale de colóre banffystă, s'au plâns şi se plâng neîncetat asupra „politicei naţionale“ a lui Szell în aplicarea ei faţă cu naţionalităţile; se plâng, că Szell n'ar desfăşura destulă energiă în cestiunile ce se referă la raporturile cu naţionalităţile; că politica sa naţională maghiară ar avé mai mult un caracter defensiv şi nu ofensiv şi nu uită, firesce, a cita în fiă-care cas esemplul şovinismului agresiv al direcţiunei politice, ce a urmat'o Banffy ca ministru-preşedinte.

Politica naţională a lui Banffy e privită de toţĭ aderenţii acestuia şi adversarii lui Szell ca espresiunea cea mai înaltă a şovinismului maghiar, dela a căruia validitare estremă ei aşteptă nu numai salvarea rassei proprie, ci şi realisarea ideii statului naţional maghiar. De aci vine, că ei se consideră ca adevĕraţii şoviniştĭ, pe când pe ceilalţi îi privesc numai ca şoviniştĭ de-a doua mână şi mai mult de ocasiune.

Pentru a crea dificultaţĭ actualului ministru-preşedinte şi mai vértos pentru a face propagandă electorală în favórea lui Banffy, care aspiră de a ajunge éră-şĭ la putere, aderenţii politicei acestuia atacă guvernul Szell în mod constant şi sistematic pe cestiunea naţionalităţilor.

Când am caracterisat debutul de dĕunădĭ al Săcuilor din Treiscaune în contra legii de naţionalitate mai mult ca o manevră electorală a aripei banffyste din Ardeal, am avut o bună prevedere. Acum vin chiar representanţii direcţiunei politice a lui Banffy sĕ constate, că în adevĕr aicĭ se tractéză de o intrigă bine ţesută, cu scop de a atrage pe Maghiaro-Săcuii din Ardeal cu mic cu mare în tabĕra lui Banffy.

Intr'un articul întitulat „Politica naţională a lui Szell şi Săcuii“ credinciosul trabant din oposiţiune al lui Banffy, „Egyetertes“, ridică cu totul vĕlul, ce acoperea încă parte mare din machinaţiunile amintite electorale din Ardeal.

Fóia oposiţională de colóre banffystă citéză două fapte „marĭ“ ale Săcuilor. Una este botărîrea congregaţiei din Sepsi-St.-Georgiu, prin care s'a cerut delăturarea legii naţionalităţilor şi cealaltă este votul congregaţiunei comitatului Mureş-Turda, despre care am făcut menţiune în numĕrul precedent al fóiei nóstre. In congregaţia acestui din urmă comitat s'a decis adecă de a se trimite o adresă cătră întregul ministeriu, în care sĕ se dea espresiune îngrijirilor comitatului Mureş-Turda faţă cu activitatea politică a guvernului actual.

Acest vot, care ne face sĕ presupunem, că majoritatea locuitorilor din Mureş-Turda sunt abonenţii fóiei banffyste „Magyar Szó“, caracterisézâ mai mult chiar decât votul dela Sepsi-St.-Georgiu mersul agitaţiunei, ce o nutresc cei din tabĕra lui Banffy mai cu sémă în Ardeal, unde ura de rassă şi temerile, că naţionalităţile nu vor puté fi aşa curênd nimicite, sunt mai intensive. Aşa ne spune şi „Egyetertes“, că acele voturĭ ale congregaţiunilor săcuescĭ esprimă nemulţumirea Maghiaro-Săcuilor ardelenĭ cu politica naţională a guvernului actual şi tot-odată arată, că ei de loc nu sunt dispuşĭ a desarma faţă cu naţionalităţile conlocuitóre de dragul lui Coloman Szell.

Astfel, înşirând nenumĕratele gravamine, ce le au aderenţii politicei banffyste din causă, că naţionalităţile tot mai esistă şi dau semne de viaţă, „Egyetertes“ ajunge la conclusiunea, că Secuilor nu le place politica lui Szell, fiind-că ea este pasivă şi nu activă. Pasivă într'atât încât se mărginesce a nu tolera nimic, ce vatĕmă legea şi ce s'ar puté considera ca un atac îndreptat în contra statului maghiar. Acésta însĕ, dice, nu-i destul. Naţiunea cere adĭ dela guvern politică naţională *activă*. Care va sĕ dică cere sĕ fiă agresiv, sĕ nu se témă a reglementa naţionalităţile, cum făcea Banffy.

Ĕtă cum a ajuns Szell „pasivist“, deşi o fóie de frunte din Germania constată despre politica lui, că este politica forţei însoţită de vicleniă.

Afacerea căilor ferate bosniace. Alaltăerĭ s'a ţinut în Viena un *consiliu comun de miniştri* în afacerea căilor ferate bosniace. Consiliul a fost presidat de contele *Goluchowski* participând, miniştri: *Kallay*, *Koerber* şi *Szell*, *Lukacs* şi *Böhm-Bawerk*, *Call* şi *Hegedüs*. Consiliul a durat dela 3 până la 7 óre séra şi erĭ s'a întrunit din nou. Impregiurarea, că br. *Beck* şeful statului major militar n'a luat parte, lasă a-se presupune, că *s'a întêmplat deja decisiunea* asupra acelor linii ferate bosniace, carĭ în primul rênd sunt necesare din punct de vedere strategic. Consiliul s'a ocupat aşa-dér numai cu acele părţĭ ale căilor ferate, carĭ ating interesele economice ale ambelor state dualiste.

Vaticanul şi Austro-Ungaria. Se scie, că dela visita, ce au făcut'o în Vatican archiepiscopul *Stadler* din Serajevo şi episcopul croat *Strossmayer*, s'a vorbit mult despre un conflict între Vatican şi Austro-Ungaria. Părerea acésta a fost combătută şi se combate şi acum, susţinêndu-se dinpotrivă, că între papa şi monarchul austro-ungar esistă raporturile cele mai intime. „*Zeit*“ din Viena constatând starea acésta de lucrurĭ adauge, că politica secretarului de stat *Rampolla* trebue deosebită de politica papei. Décă póte fi vr'o divergenţă de vederĭ între Rampolla şi Goluchowski, astfel de divergenţe nu pot sĕ fiă şi între papa şi domnitorul austro-ungar. Politica mai nouă a lui Rampolla este, de a câştiga Slavilor catolicĭ din monarchiă o mare influenţă, ca prin acésta imperiul austro-ungar sĕ-şĭ garanteze în lumea catolică slavă egemonia, ce o esercită Rusia asupra ortodoxiei slave. Pe terenul acestei politice pot sĕ se ivéscă conflicte între Roma şi Austro-Ungaria, însĕ amiciţia papei şi a monarchului eschide înăsprirea contrarietăţilor.

Schimbărĭ de fişpanĭ. „Magyarország“ vorbind în numĕrul sĕu mai nou despre schimbările de fişpanĭ dice, că viitorul apropiat va aduce, afară de schimbările de până acum, câte-va schimbărĭ cu totul nouĕ. Printre cei, carĭ vĕd sosit timpul de a-şĭ da dimisia, este fişpanul comitatului Hont, apoi fişpanul comitatului Têrnava-mică *Sándor* Ianos. Fóia amintită adauge, că privitor la înlocuirea fişpanului dimisionat Maurer din Braşov s'a decis deja. Urmaşul lui Maurer va fi *Kiss* Bela, un proprietar ungur din Ardeal, despre care se dice, că aparţine fostei „partide naţionale“ (apponyiste). Numirea acésta nu se consideră însĕ a fi una din cele mai norocóse, fiind-că Kiss n'a dat nicĭ-odată dovedĭ de energie mai mare — dice „M.—g“. El e om independent, dér chiar nicĭ amicii lui mai apropiaţĭ nu pot dice, că el ar fi „right man“-ul necesar în acest loc important.

Nouă „rĕsvrătire“ la Corniareva? O telegramă din Lugoş, publicată în unele foi din Budapesta, ca d. es. şi în „Alkotmány“, spune următórele:

„Deóre-ce se pregătea pentru diua de 28 Octomvrie n. mĕsurarea păşunei, preo-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

O scenă în tabĕră.

La anul 1635 într'un timp, când aprópe tóte statele europene erau rĕsboite între sine, se născură duşmănii şi între Francia şi Spania, carĭ aveau sĕ dureze două-decĭ şi patru de anĭ întregĭ.

In Francia se formară imediat corpurĭ de voluntarĭ şi acestea, sub comanda supremă a tînĕrului conte de Mirlemont, care ţinea rangul de general, aveau sĕ resiste năvălitorilor. Inainte însĕ de-a părăsi contele cu trupele sale capitala îi mai rĕmase o afacere privată de isprăvit, — a se căsĕtori.

Acéstă împrejurare n'ar fi avut vr'o importanţă, déca consórta ce-i era destinată n'ar fi fost numai de 14 anĭ.

Este cunoscut, că în acele timpurĭ şi la începutul evului mediu la curţĭ şi între nobilimea înaltă, căsĕtoriile se făceau astfel, că copiiĭ deja din légăn arau destinaţĭ unul altuia.

Contele Mirlemont era un bărbat resonabil, în etate cam de trei-decĭ de anĭ, căruia nu-i scăpă nicĭ pe-un moment din vedere absurditatea acestei căsĕtorii.

Tînĕra marchisă Heloise de Seymour era moştenitórea unei imense avuţii şi a unui ţinut întreg de posesiunĭ, ce se aflau în vecinătatea proprietăţilor contelui. Aceste din urmă erau îngreunate cu multe datorii; astfel rudeniile şi amicĭ contelui şi ai marchisei credură folositóre acésta legătură pentru ambele părţĭ.

Tóte încercările de înduplecare se sfărîmau însă de resistenţa contelui, pănă în fine însu-şĭ regele interveni, ordonând direct acéstă căsĕtoriă.

La urmă contele Mirlemont a cedat, sub espresa condiţiune, că imediat după ceremonia căsĕtoriei el sĕ-şĭ încalece calul şi sĕ plece la rĕsboiŭ, pe când tînĕra-i consórtă îl va aştepta la proprietăţile ei.

Ast-fel se şi întêmplă.

Deja după doi anĭ Heloise deveni o frumseţă uimitóre, aşa încât rudele îi scriau contelui, că ar fi sosit timpul, ca el sĕ facă din căsĕtoria aparentă una adevĕrată, şi că ar puté sĕ-i facă cât mai curênd o visită tinerei sale soţii.

Rĕspunsul consta numai din cuvintele: „Vom lăsa-o sĕ mai créscă niţel!“ Chiar şi mai târdiu, când acele scrisorĭ şi provocărĭ se repetau, contele avea acelaşĭ rĕspuns.

In fine el primi o scrisóre dela însa-şĭ soţia lui, în care-l ruga sĕ se reîntórcă cel puţin pentr'un timp scurt, sĕ facă unele schimbărĭ de importanţă pe proprietăţile lor. Contele se mulţumi şi de astă-dată cu scurtul rĕspuns, care-l trimise pe o cartă: „lasă-o sĕ mai créscă“.

Din acest moment contele nu mai primi nicĭ un semn de viaţă din patria sa, înafară de ce-i raportau administratorii moşiilor lui.

In tabĕra dela Biarritz, de unde avea el sĕ oprescă trecerea Spaniolilor peste graniţă, a fost dată cu totul uitării căsĕtoria contelui Mirlemont, şi damele, carĭ mergeau din Paris orĭ din Provincie pentru a-şĭ visita printre oficerĭ pe ai lor, puneau nu numai odată la probă firmitatea contelui. Dér cu cât aceste încercărĭ erau mai îndrăsneţe, cu atât mai mult se retrăgea el, până când în cele din urmă ignoră cu totul societatea damelor.

Şi totuşĭ avea sĕ sune şi óra lui. Locţiitorul în divizia armatei de sub comanda sa era colonelul de Filibert, un bărbat trecut de şése-decĭ de anĭ, şi contele-i dovedea stima, ce purta pĕrului sĕu încăruntit, prin aceea, că la consiliu de campaniă nu-l provoca sĕ vină el, ci totdéuna singur îi făcea visita în cortul sĕu. Deja de câte-va orĭ observă el cu astfel de ocasiunĭ o fată tînĕră de o frumseţă frapantă, care la sosirea lui imediat dispărea în interiorul cortului.

In fine nu se putù reţine de-a întreba ca din întêmplare pe colonel despre tînĕra damă.

— „Este nepóta mea, pe care la propria-i dorinţă a adus'o aicĭ de câte-va dile nevastă-mea“ fù rĕspunsul. „Ea a dorit, ca din propria-i intuiţiune sĕ cunóscă o tabĕră“.

Din acest moment contele deveni mai

tul Nistor Brândeiŭ, din Corniareva, a amenințat, că în cas când se va împărți pășunea, dênsul va fi cel dintâiŭ, care se va opune și 4000 de ómenĭ vor fi cu el.

„In urma acésta“, dice, „s'a comandat la fața locului un *contingent mai mare de gendarmĭ* și de poliție. *Pe preot l'au arestat.* Notarul comitatens Issekutz a plecat la Corniareva, ca sĕ liniștéscă și îmblândéscă poporul. Vice-șpanul Fialka a cerut dela Seghedin 30 de gendarmĭ, *dela Orșova honvedime și dela Caransebeș un batalion de infanterie ces. și reg.*“

De sigur tótă acésta scire e o scornitură menită a servi ca pretext pentru mĕsurile luate.

Masa studenților românĭ din Brașov.

In cestiunea mesei studenților românĭ din Brașov, care instituțiune a luat un avênt atât de îmbucurător, fiind călduros îmbrățișată de publicul nostru românesc, primim o veste pe cât de întârdiată, pe atât de neplăcut surprindĕtóre, care, sincer mărturisind, ne indispune și ne pune pe gândurĭ.

E vorba de un conclus al Sinodului parochial dela biserica sf. Nicolae din Scheiŭ, luat încă înainte cu două lunĭ, prin care conclus se detrage mesei studenților un ajutor anual destul de însemnat în împrejurările date, dér tot de-odată nu mai puțin motivat și justificat din tóte punctele de vedere.

Étă cum s'a petrecut lucrul după informațiunile, ce le primim:

Pe basa unui conclus mai vechiŭ al bisericei Sf.-lui Nicolae, se distribuiau *anual* ***400 fl.*** din partea sus numitei bisericĭ între acei studențĭ ai șcólelor medii și superióre gr. or. române din Brașov, carĭ cântau în corul bisericesc al bisericei Sf.-lui Nicolae. Așa a fost asta până în anul 1898.

In anul 1898 d-l director al șcólelor medii gr. or. române venind în conferența profesorală din 6/18 Noemvrie cu propunerea sa cunoscută pentru înființarea unei *mese a studenților*, a făcut următórea propunere pentru utilisarea mai demnă a celor 400 fl. anual dela biserica Sf. Nicolae:

„Biserica Sf.-lui Nicolae din Scheiŭ-„Brașov a remunerat pe școlarii noștri, „carĭ făceau parte din corul bisericesc, cu „fl. 400 anual, carĭ banĭ se împărțiau între „coriștĭ. Cu anul acesta școlar comitetul bi-„sericii Sf.-lui Nicolae a sistat plătirea „acestei sume, un lucru, pe care eu din „punct de vedere chiar pedagogic l'am „aprobat. Școlarii noștri nu-i permis sĕ se „obicĭnuéscă a fi salarisațĭ, pentru-că par-„ticipă în mod activ la serviciul nostru „divin. Acésta este o datorință de onóre „pentru ei. Ei bine, décă asta așa este, „apoi eu nu-mĭ pot imagina o mai frumósă „elocare a celor 400 fl. pe fiă-care an, „decât décă biserica Sf.-lui Nicolae *drept* „*mulțămită pentru serviciul benevol de cân-„tărețĭ*, ce l fac școlarii noștri în numita „biserică, destină acéstă sumă fondului „pentru școlarii sĕracĭ și bolnavĭ cu me-„nirea specială *a se folosi pentru masa stu-„denților.* Propun, ca în acest sens sĕ se „facă e representație la comitetul bisericei „Sf.-lui Nicolae, care sunt convins, că nu „ne va refusa cu justa nóstră cerere“.

Conferența profes. a primit cu unanimitate acéstă propunere și Representatiunea propusă s'a dat încă în Noemvrie 1898 la biserica Sf-lui Nicolae.

Resultatul representațiunii a fost, că sinodul parochial al Bisericei Sf.-lui Nicolae a votat pentru anul școl. proxim 1899/900 *fost'a sumă de remunerațiune a coriștilor* (fl. 400) *pentru masa studenților românĭ din Brașov* (conclusul Nr. 128 din 22 Noemvrie 1899) cu următórea condițiune: „ca corpul profesoral, când va alege școlarii, carĭ sĕ se împărtășéscă de binefacerile acestei mese, sĕ fiă — după drept și echitate — cu deosebită considerare la școlarii sĕracĭ din Scheiŭ“.

In conformitate cu acest decis, după datele esacte ce le-a luat corpul profesoral a și primit la masa studenților ***pe toțĭ*** acei școlarĭ sĕracĭ din Scheiu, carĭ au competat și carĭ au întrunit condițiunile reglementare (nota generală: „bine“ din studii, și nota „bună“ din moralitate). Numĕrul acestora în anul școl. 1899/900 a fost de *3.* S'au respins petițiile a doi ințĭ din causă, că nu aveau calcul „bun“ din moralitate.

Evident decĭ, că condițiunea pusă de biserica Sf.-lui Nicolae a fost observată și încă cu atâta rigóre, încât s'au respins mai multe petițiunĭ de ale unor școlarĭ fórte sĕracĭ, și s'a preferit a se primi la masă un elev din Scheiŭ, care avea și 50 fl. ajutor dela b serica Sf.-lui Nicolae, o dovadă eclatantă despre nisuința corpului profesoral, de-a satisface condiției puse de biserica Sf. Nicolae.

Aflu mai departe, că în anul școl. de față numai 2 petițiunĭ din Scheiŭ au fost respinse, dintre carĭ una din motiv, că petentul era corigent, ér cealaltă, că petentul nu avea din moralitate calculul recerut „bună“.

In acéstă situațiune corpul profesoral a fost surprins ca de un trăsnet din senin de scirea, că biserica sf.-lui Nicolae într'un sinod ținut *astă-vară*, prin August, a șters din budgetul sĕu ajutorul de 400 fl. pentru masa studenților, cu tóte că nu mult după acest conclus a intervenit cu multă insistență la direcțiunea șcólelor medii și superióre, ca acésta sĕ oblige pe școlarĭ cu severe disposițiunĭ de a participa la probele de cor și la cor în fiă-care Dumineca și sĕrbătóre.

Mĕ rețin dela orĭ-ce comentar; totușĭ nu pot sĕ nu întreb: ce va dice lumea românéscă din afară, care a contribuit până acum peste două-decĭ de mii corόne pentru masa studenților, décă va audi, că biserica milionară a sf. Nicolae din Brașov, proprietara șcólelor, vine acum, și detrage sfărîmătura de 400 fl., ce o dădea anual pentru masa studenților, deși acéstă sumă nu era de fapt decât un echivalent pentru o muncă, ce-i presteză bieții studențĭ cu mult zel și multă ostenélă?

Ne-a surprins neplăcut acéstă informațiune, fiind-că nu înțelegem, cum a putut Sinodul de astă vară sĕ ajungă la un ast-fel de conclus, care stă în contradicere directă nu numai cu votul sinodului parochial din anul trecut, ci și cu scopul, ce-l urmăresce instituțiunea mesei studenților, care a fost până acuma îmbrățișat și de biserica sf.-lui Nicolae.

Mai mult, mijlócele, de carĭ dispune biserica, cu tóte celelalte marĭ îndatorirĭ, ce le are și adĭ tață cu șcólele, nu motivéză nicĭdecum ștergerea celor 400 fl., din budgetul sĕu anual, căcĭ după noi nu se póte admițe, ca într'o cestiune atât de importantă, care privesce de-o potrivă totalitatea elevilor școlelor, sĕ fi putut figura ca motiv al detragerei ajutorului respingerea petițiunilor celor doi elevĭ din Scheiŭ, despre carĭ se vorbesce mai sus. Și acésta abstragênd dela tóte celelalte momente, nicĭ de aceea nu s'ar fi putut, find-că respingerea amintitelor petițiunĭ s'a efectuit în condițiunĭ pe deplin justificate.

De aceea sperăm și așteptăm, că sinodul bisericii st.-lui Nicolae va reveni cât mai curênd asupra conclusului sĕu pripit din August a. c., și va căuta sĕ îndrepteze ceea ce s'a stricat prin el.

SCIRILE DILEI.

— 16 (29) Octomvrie.

In șcólele românescĭ din Macedonia s'au inscris anul acesta elevĭ în numĕr fórte mare. Așa, din Ianina se scrie, că numĕroșĭ elevĭ au cerut înscrierea lor în gimnasiul românesc din Ianina, ca bursierĭ supranumĕrarĭ. Și direcțiunea școlei a fost nevoită sĕ-i priméscă, deși locurĭ nu avea pentru toțĭ, căcĭ altfel părinții copiilor ar fi amenințat cu trecerea în partida Românilor grecomanĭ.

Monumentul lui I. C. Brătianu. Juriul special însărcinat cu judecarea și clasarea monumentului lui Ioan C. Brătianu, compus din d-nii: D. Sturdza, Ioan Kalinderu, Eugeniu Statescu, M. Pherekyde, A. Lecomte du Noüy, E. Voinescu, I. C. Brătianu, a luat următórele decisiunĭ: 1) Cu tótă valórea artistică a unora din aceste proiecte, nicĭ unul nu întrunesce condițiunile cerute pentru a constitui monumentul comemorativ al lui I. C. Brătianu. Prin urmare, nicĭ unul nu póte fi clasat ca întâiŭ. 2) Proiectele Nr. 3 și 4 sunt clasate ex-aequo ca al doilea și se acordă fiă-căruia din ele un premiu de câte 2,500 lei. 3) Se acordă un premiu de 1,500 lei proiectului Nr. 1 clasat al treilea. — Proiectul Nr. 3 se datoresce d-lui *Ettore Ferrari*, directorul institutului de belle-arte din Roma, autorul monumentului Victor Emanuel din Veneția. — Proiectul Nr. 4 e de d-l *Ernest Dubois* din Francia, autorul statutelor ridicate lui Bossuet și Xavier de Maistre. D. Dubois a obținut deja medalia de onóre la unul din Salónele dela Paris. — Proiectul Nr. 1 e de d-l profesor *Hegel* din Bucurescĭ, autorul monumentului, ce se va inaugura încurênd în amintirea luptei susținute în Délul Spirei, în contra Turcilor, la 13 Septemvrie 1848. — Numele autorilor celor șépte proiecte au rĕmas absolut necunoscute membrilor juriului până după luarea definitivei lor hotărîrĭ.

Inspector școlar pentru archidiecesa Blașiului a fost numit d-l canonic Dr. Augustin *Bunea.*

Episcopul Goldiș și limba maghiară. Sub titlul acesta „*Aradi Közlöny*“ dela 28 Oct. scrie: „Ni-se anunță din Seghedin, că episcopul gr. or. român din Arad I. *Goldiș* a numit catechet în Seghedin pe preotul Romulus Nestor din Cenadul-ung. Nestor vine odată în sĕptĕmână la Seghedin, unde catechiséză pe tinerii românĭ gr. or. Romulus Nestor a declarat, că el propune în *limba maghiară* religia și numai rugăciunile prescrise la liturgie și dogmele religióse le propune românesce. Sistemul lui de propunere este, că pe acei copii, carĭ nu sciu decât unguresce, *îi învață numai în limba maghiară*, și se convinge, décă acei copii, carĭ sunt de limbă maternă română, priceput'au întrebarea și în limba română și în limba maghiară? Până acum în Seghedin școlarii românĭ gr. or. nu aveau catechet deosebit, ci ascultau prelegerea preotului sêrbesc. Episcopul Goldiș din Arad a dispus anul acesta, tocmai pentru-că s'a făcut discuție de limba de propunere maghiară, ca scolaaii românĭ mai numĕroșĭ ca Sêrbii din Seghedin sĕ aibă catechetul lor și *față de limba de propunere maghiară n'are nicĭ esceptiunĭ, nicĭ îngrijirĭ*“. Fóia maghiară din Arad, care aduce acéstă informațiune cam confusă, nu face la ea nicĭ o observare. Pare a fi deplin mulțumită ca cele ce i-s'au raportat. Publicul român însĕ nu va fi dumerit cu atâta, ci va voi negreșit sĕ afle dela locul competent cum stă lucrul cu limba de propunere a catechetului român gr. or. din Seghedin.

Lege despre simplificarea administrației. „Bud. Hirlap“ este informat, că ministrul *Szell* a decis sĕ presenteze dietei un proiect de lege referitor la simplificarea administrației comitatense.

Renunțarea archiducesei Maria Raineria. Din Viena se scrie, că alaltăerĭ s'a sĕvîrșit în palatul împĕrătesc, cu obicĭnuitele ceremonii, renunțarea sĕrbătoréscă a archiducesei *Maria Raineria* din incidentul căsĕtoriei sale cu principele *Robert* de Würtenberg. La actul acesta au fost de față toțĭ archiducii aflătorĭ în Viena, miniștri, diguitarii curții și consilierii intimĭ. Majestatea Sa a adresat celor de față o vorbire și i-a provocat sĕ fiă martorĭ la actul, ce va urma. După acésta contele Goluchowski a cetit documentul de renunțare, apoi archiducesa a cetit declarația sa și jurămêntul și a iscălit documentul, ceea-ce a făcut și principele Robert. In fine pe document s'a pus pecetea mirilor.

Un nou diar românesc. Dilele aceste a apărut sub titlul „*Sórele*“ un nou diar românesc, al cărui program este sĕ lupte pentru progresul școlei și bisericei române din Turcia. Noul diar se află de vêndare numai în Macedonia.

Óspețĭ princiarĭ la vênătóre. Dintre óspeții princiarĭ, carĭ au petrecut în tómna acésta la Gödöllö, cel din urmă s'a depărtat archiducele de Toscana Ferdinand, care singur a împușcat peste 70 de capre. Despre prinții bavarezĭ Leopold și George nu se amintesce, că s'ar fi distins prin vênătóre, dér se spune despre ei, că se îmbrăcau „în civil“ și se amestecau adese-orĭ printre popor; s'au dus și la barbier acasă; la têrgurile de sĕptĕmână se duceau prin têrg, umblau printre precupețe și cumpărau cu predilecție paprică. Ce sci, décă nu Ungurii vor fi conchis dintr'asta, că vréu amintiții prințĭ bavarezĭ sĕ se maghiariseze.

Logodnă. Vasile *Borgovan* absolvent de teologiă (Tĕure) și *Paulina Moldovan* (Așchileul-mic) logodițĭ.

Milan și fiiul sĕu. Din capitala Serbiei vine o scire ciudată. E vorba, ca regele Alesandru sĕ se împace cu tatăl sĕu Milan. Acésta se deduce din numirea colonelului *Lukicĭ* de comandant al regimentului de infanteriă 7, care pórtă numele regelui. Lukicĭ este unul din cei mai intimĭ prietinĭ ai lui Milan și el a fost, care cu ocasia atentatului contra lui Milan, fù rănit de Knezevicĭ. Numirea acésta a produs cea mai mare surprindere în rêndurile armatei. Afară de acésta, regele Alesandru a grațiat pe redactorul dela „Male Novine“, organ inspirat de Milan, fără a-se fi mai ținut pertractare finală.

---

sociabil, el luà chiar parte la o petrecere cu joc a ofițerilor în Biarritz, cu tóte că el nicĭ când nu părăsise armata pentru ast-fel de lucrurĭ.

In curênd deveni notoric, că el făcea curte nepótei colonelului de Filibert. De fapt iubirea contelui pentru tînĕra fată cresceа și zadarnic se lupta contra acestei inclinațiunĭ.

Intr'o di, în sfêrșit, când întêlni el pe tînĕra damă singură în cortul colonelului, îi descoperì în cuvinte înfocate iubirea lui.

Ea surîse numai și când el insistă pe lângă ea, rĕspunse: „Mĕ îndoesc de sinceritatea înclinării d-tale, d-le conte“.

— „Acésta îndoială nu póte fi luată în serios“, dise el, „d-ta de mult deja a trebuit sĕ te convingĭ, cât de mare e iubirea mea“.

— „Fiă încă odată pe atât de mare — *vom lăsa-o sĕ mai créscă*“.

Ultimele cuvinte le accentuà ea așa de frapant, încât înțelesul lor particular nu putù sĕ-i scape contelui.

— „Aceste cuvinte“, dise el îngălbinind, „derivă din apropierea“....

— „Nu, ele vin dela însa-șĭ soția d-tale“.

Surprins privi el la ființa, care-i sta înainte și acum observă de-odată un mic crucifix de aur cu brilante, care, scos din juvaerele familiare ale mamei sale, îl făcuse cadou micuței sale soții în diua cununiei; atuncĭ recunoscù și trăsurile copilei de odinióră cu care stătuse înaintea altarului.

— „Heloise, poțĭ tu sĕ-mĭ ierțĭ vre-odată?“ esclamă el îngenunchiând înaintea ei.

— „Nu aicĭ“, rĕspunse ea surîdênd; „la proprietățile nóstre voiŭ primi cu plăcere pe bărbatul meu, décă el află, că acum am devenit destul de mare“.

Incă în aceeașĭ di a dat contele comanda supremă colonelului de Filibert și plecà cu tînĕra lui soțiă la proprietățile sale.*)

L.

*) Din „Bibl. der Unterh. u. des Wissens“.

Domnişóre duelante. In Paris s'a întêmplat de curênd un duel între d-rele: Françoise Giobon de 28 anĭ şi Maria Sanzini de 18 anĭ. Intr'o discuţiă aceste fete au întrat în conflict într'atât, încât lucrul nu s'a putut aplana, decât pe cale cavaleréscă. Astfel contrarele şĭ-au ales fiă-care câte-un cuţit şi câte două secundante şi într'o nópte au mers într'o ulicióră dintr'un loc mai retras. La semnalul dat, duelantele s'au repedit una asupra celeilalte cu cuţitele şi la prima repriză un ţipet de durere s'a audit. Obrazul d-şórei Sanzini a fost tăiat şi sângele ţişnea din rană. Audênd sgomotul, nisce poliţiştĭ au alergat într'acolo, escortând întrégă societatea „cavalerésca" la poliţiă. D-şóra rănită a trebuit transportată la spital.

Anarchiştii din Patterson. Deşi comisiunea americană, însărcinată după cererea guvernului italian sĕ facă o anchetă asupra complotului anarchist din Patterson, n'a descoperit nimic, autorităţile italiene din New-York au primit mărturiile unui anume Giacomo Bussetti, care a declarat, că un anarchist bine cunoscut, anume Luigi Grimatto din Patterson, şi amic bun al lui Bresci ţinea un al doilea pistol în reservă pentru a asasina pe regele Umberto la Monza, în cas când Bresci ar fi dat greş. Acest Grimatto s'a refugiat în America de Sud.

Sânţirea bisericei din Valdhid. Primim următórea invitare: Sânţirea bisericei gr. cat. din Valdhid se va serba în diua de 4 Noemvrie st. n. prin Revds. Domn Dr. Basiliu Hossu, canonic metropolitan ca delegat al Escelenţei Sale D-lui Dr. Victor Mihalyi de Apşia, archiepiscop şi metropolit de Alba-Iulia, la carea cu deosebită stimă sunteţĭ învitaţĭ.

Cei ce doresc a participa la masa comună, la care e de a-se solvi o taxă de 2 cor., sunt rugaţĭ a se anunţa cu 48 óre mai timpuriu.

Cu ocasiunea acésta se va arangia şi o producţiune teatrală séra, anume: „Şedétórea dela sate" de T. Borza; apoi „Vistavoiul Marcu", comediă în 3 acte prin: I. Radu, G. Ivan, I. Rotariu, Saveta Ivan, Anuţia Făgărăşian, Teofil Rotariu, Valere Vlăduţiu, I. Niţiu. — După producţiune dans. — Intrarea de persónă 1 cor., de familiă cu 3 persóne 2 cor. 40 banĭ, peste 3 persóne 3 cor. Ofertele marinimóse se vor chita prin diare.

Liferare. Dela camera de comerciŭ primim următórea înscinţare: Pentru armata comună sunt a-se lifera pe cale de oferte 15,000 ţóle de iernă, 23,000 ţóle de vară şi 6,400 ţóle pentru cai. Terminul de concurs este până la 26 Noemvrie. Amĕnunte se pot căpĕta la biroul sus numitei camere.

Din România.

Vinerĭ se lăţise prin Bucurescĭ faima, că regele Serbiei ar fi fost detronat şi că s'a instituit o regenţă compusă din trei membri. Prin tóte restaurantele nu se vorbea, decât de acésta. Din partea cercurilor oficiale însĕ s'au desminţit curênd aceste faime. „Patr." află, că cu tóte acestea cercurile politice din Belgrad sunt rĕu dispuse contra regelui, şi că de când acesta a luat de soţiă pe Draghina, a început sĕ fiă părăsit de multe din persónele, care-l încunjurau mai 'nainte.

*

In decursul sĕptĕmânei acesteia ministeriul afacerilor strĕine va remite guvernului bulgar prin d. Mişu, agentul român diplomatic la Sofia, ultimele acte în afacerea complotului bulgăresc.

*

Vinerĭ s'a tras la sorţĭ lista juraţilor din carĭ se vor alege 12 pentru judecarea asasinilor bulgarĭ.

*

Cu ocasia procesului crimelor bulgărescĭ vor sosi în Capitală representanţĭ pentru diarele „Times", „Frankfurter Zeitung" şi „Kölnische Zeitung".

Pentru diarele „Neu Freie Presse", „Berliner" şi „Wiener Tageblatt" e d. Hans Kraus.

Evenimentele din China.

Din *Jokohama* se anunţă: După scirĭ oficiale, representanţii puterilor strĕine au ţinut la 27 Octomvrie prima conferenţă în cestiunea negocierilor de pace.

*

Scirĭ din mai multe isvóre anunţă, că la 19 Octomvrie aliaţii au ocupat oraşul *Paotingfu*. Trupele regulate chinese n'au putut sĕ resiste aliaţilor.

Espediţia contra *Paotingfu*-ului a tăbărît în 16 l. c. lângă Kucing, unde a luat de veste, că o trupă chinesă de 2000 a luat direcţia spre nord-vest, refugiându-se. La 17 l. c. divizia aliaţilor a ajuns la Anson şi a ocupat acest oraş. Aicĭ Germanii au atacat pe Chinesĭ şi după o luptă grea ceştĭ din urmă s'au retras lăsând pradă mulţime de arme şi tunurĭ.

Ocuparea Paotingfu-ului este pentru aliaţĭ un pas fórte însemnat făcut înainte, fiind că de aicĭ se rămuresc drumurile spre sudul şi interiorul imperiului.

Lui „*Times*" i-se anunţă din Peking, că comandanţii espediţiei contra Paotingfu-ului au aplicat în mod fórte necorect cruţarea lor, când n'au lăsat sĕ se ruineze oraşul şi n'au pedepsit pe funcţionarii chinesĭ. Ei s'au mulţumit a face o plimbare militară prin oraş, ca şi când acésta li-ar fi impus'o urbanitatea faţă de funcţionarii chinesĭ, ale căror mânĭ sunt stropite de sângele misionarilor ucişĭ.

*

Din *Shanghai* se vestesce, că viceregii din valea Yangtse au adresat împĕrătesei chinese un memoriu, în care pretind, ca pe reusfătuitorĭ sĕ-i pedepséscă aspru. La acésta împĕrătésa a rĕspuns, că déca vor pedepsirea lui Tuan, Suang şi a altora, sĕ-şĭ dea părerea cam ce pedépsă li-s'ar cuveni.

*

Mare sensaţiă a produs un articul ce-l publică Sir Robert *Hart* în revista englesă „*Fortnighthly Review*" asupra turburărilor din China. *Hart* dice, că rĕscóla Boxerilor este o mişcare naţională, pe care guvernul chines a provocat'o pentru-că s'a convins, că numai un sistem de apĕrare în stil mare póte scuti imperiul de atacul strĕinilor. Câţĭ-va ambasadorĭ strĕinĭ au cunoscut marea însemnătate a mişcării Boxerilor, însĕ n'aşteptau isbucnirea rĕscólei, decât în Septemvrie. Boxerii n'au avut acum decât un fiasco, nu peste mult însĕ *20 milióne de Boxerĭ se vor rescula* nu cu lancea, ci cu o armă mult mai periculosă, avênd deviza: *China a Chinesilor! Pièră strĕinii!* Acesta este adevĕratul „pericul galben."

Din Africa sudică.

Agenţiei „Reuter" i-se anunţă din Johannesburg: La 8 l. c. *Bohta* c'un detaşament de Burĭ a tăiat, între Heidelberg şi Greylingstadt, calea unuĭ tren, care ducea trupe englese de recunóscere. *Doi oficeri şi mai mulţi soldaţi au cădut, în sfîrşit întrèga trupă englesă s'a predat.*

*

Tot agenţiei „Reuter" i-se anunţă cu data de 22 Oct. din *Maseru*, că preşedintele *Steyn* se află în Furiesburg, proclamând localitatea acésta de capitală a statului liber.

*

Din *Capetown* se vestesce, că *Burii au ocupat Jakobsdaal*, după o resintenţă desperată a garnisónei englese, care consta din marinarĭ. Englesii au perdut 24 ómeni.

*

In 27 Oct. s'a proclamat sĕrbătoresce anectarea Transvaalului la imperiul britanic. La acest act sĕrbătoresc, sĕvîrşit în *Capetown*, au participat 6200 ómeni.

*

O scire telegrafică din *Mafeking* spune, că Miercurea trecută lord *Methuen* cu alţĭ doi generalĭ şi trupele lor, au atacat posiţia Burilor la Zeernst. Burii au fost împrăştiaţĭ, 39 din ei au fost prinşĭ şi 20 de carĕ au fost luate ca pradă.

*

Se mai comunică, că lângă *Frederiksstadt*, generalul *Barton* ar fi bătut trupele lui *Dewett*, causându-le marĭ pierderi. Mulţi Buri au cădut în captivitate.

*

Agentul transvaalian din Bruxella anunţă, că vaporul „Gelderland" va sosi la 11 Noemvrie în Marsilia. *Krüger* va petrece în Marsilia o di şi va primi mai multe deputaţiunĭ. Din Marsilia Krüger va călĕtori fără întrerupere la *Haga*, ca sĕ mulţumésca reginei Wilhelmina pentru simpatiile arătate. Din Haga Krüger va merge în Paris, ca pe basa artic. III. din convenţiunea dela Haga, *sĕ céră intervenirea Franciei.*

*

In urma resboiului sud-african, care în luna acésta a împlinit un an, sórtea locuitorilor din Transvaal este fórte deplorabilă; mai mult ca toţĭ o simt însĕ locuitorii din Johannesburg. In oraş e scumpete mare şi déca nu va sosi vr'un ajutor, va isbucni fómetea. La cele mai multe prăvălii nu se mai află făină, zahăr, şi urez, precum nicĭ ouĕ, unt orĭ lapte. Câte o lămâiă se vinde cu câte 50—60 banĭ, lumînărĭ deja nu se mai află de vêndare; chilogramul de carne costă 5—8 mărcĭ; un hectolitru de cartofi cstă 105 mărcĭ. O vacă, care până acum se putea cumpăra cu 500 mărcĭ, astădĭ costă 2000.

Necrolog.

Subscrişii cu inima înfrântă de durere anunţă tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor încetarea din viaţă a prea iubitului şi scumpului soţ, tată şi cumnat

Alesandru Velican,

adv., subjude reg. în pensiune, membru în direcţiunea institutului „Iulia", membru ordinar al Asociaţiunei pentru lit. rom. şi cultura poporului român,

care după un morb scurt, împărtăşit cu sfintele taine şĭ-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului, adĭ la órele $2^1/_2$ a. m. în anul 62 al vieţii şi al 27-lea al fericitei sale căsĕtorii.

Inmormêntarea scumpului defunct se va face după ritul gr. cat. în cimiteriul din Maierĭ, Marţĭ în 30 Octomvrie 1900 la $2^1/_2$ d. a.

Alba-Iulia, 28 Octomvrie 1900.

Maria Velican născ. Cirlea ca soţiă. Veturia şi Maria ca fiice. Valeriu, Aureliu, Camil, Victor şi Ioachim ca fii. Ioachim Fulia adv. şi soţia, Mihai Cirlea not. publ. reg. şi soţia, Ioan Cirlea m. propr. şi soţia, Petru Cirlea comerciant, Iosif Cirlea m. propr. şi soţia ca cumnaţĭ şi cumnate. Aurel şi Elvira ca nepot şi nepótă.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 29 Octomvrie. Sobrania bulgară s'a deschis c'un Mesagiu al tronului, în care se face amintire şi de conflictul cu România, „care mulţumită prudenţei poporului bulgar şi a atitudinei leale a guvernului bulgar se speră a fi în curênd aplanat.

DIVERSE.

Imnul naţional engles. — Se scie, că imnul naţional engles „God save the Queen" este de origină francesă. Un document publicat de curênd conţine în adevăr o declaraţie a 3 dómne din Saint-Cyr: d-nele de Palagny, de Montier şi Thibault dela Noraye, —declaraţiune semnată în presenţa primarului în Sept. 1819 şi atestând că imnul engles nu-i altul decât un imn frances conservat de tradiţie, în comunitatea Saint-Cyr, încă dela Ludovic al XIV-lea şi compus de Lulli. Ceea-ce însă nu se scia e că în muzeul din Versailles există un orologiu datat dela jumătatea secolului al opt-spredecelea şi al cărui clopoţel sună o arie absolut la fel cu aceea a lui „God save the Queen".

Combaterea bólelor prin rugăciune. — Un doctor american a ţinut dilele acestea la Londra o conferinţă prin care preconiză doctrina terapeutică, care consistă în a nu combate bólele decît prin rugăciune cu escluderea orĭ-cărui remediŭ fisic. Acest fapt a făcut ca un mare numĕr de studenţĭ sĕ pătrundă în sala de conferenţă şi sĕ ia la gónăpe conferenţiar, care numai graţie poliţiei au putut scăpa sĕ nu fie şi bătut bine.

Inmormêntarea unui toreador. Lucrul cel mai sensaţional este astădĭ în Madrid o înmormêntare. Cel mai renumit între luptătorii cu taurĭ din Spania, *Dominquit*, a murit dilele trecute. Mai pe urmă Dominguit a păşit pe arenă în Barcelona. Când un taur puternic a fost condus pe arena de luptă, toreadorul Dominguit din nenorocire a cădut, ér taurul înfuriat l'a ştrăpuns cu córnele, aşa că nu mult după acésta Dominguit a murit. Cadavrul lui a fost îmbalsamat şi c'un adevĕrat triumf a fost transportat la Madrid. In cimiter s'a petrecut un cas înfiorător. Poporul întru atâta s'a îmbuldit la mormênt, încât preotul, care sta pe marginea grópei, a fost împins în grópă dimpreună cu cosciugul. Ordinea s'a putut restabili numai luându-se în ajutor latul săbiei de către poliţiştĭ. După-ce, óre cum şi cum, înmormêntarea s'a sĕvêrşit şi poliţiştii alungară publicul din cimiter, étă că întră două dame îmbrăcate în doliu, carĭ o luară drept spre mormêntul toreadorului, punênd pe cosciugul lui cununĭ de florĭ. Se vorbesce, că cele două dame ar fi din societatea de frunte a Parisului; ele se înamoraseră la Biarritz în Dominguit. Acste dame se invidiau de mórte, ér acum d'asupra mormêntului se împăcară.

Albumul Adelinei Patti. Celebra cântăréţă spaniolă posedă un album, în care toţĭ prinţii şi toţĭ regii au scris câte ceva. Astfel, Ţarul a scris: „nimic nu liniştesce ca superba d-vóstră voce"; împĕratul german: „celei mai admirabile privighetorĭ din tóte timpurile"; regina Spaniei: „unei Spaniole din partea reginei sale, care este mândră s'o numere printre supusele sale"; în sfîrşit regina Engliterei: „déca regele Lear avea dreptate sĕ dică, că o dulce voce e un dar preţios, d-vóstră, scumpă Adelină, sunteţĭ cea mai bogată din tóte femeile". Singur Şahul Persiei nu scrisese încă nimic; prins însĕ la Ostenda în vara asta, el a scris în limba persiană următórea reflecţie: „musica este un frumos lucru"...

Testament „fin de siècle". Un testament unic póte în felul sĕu, e de sigur póte acela, pe care îl lăsă marchisul de Bute. Prin acest testament marchisul cere urmaşilor sĕi ca după mórte sĕ-i scótă inima şi sĕ i-o îngrópe pe muntele Măslinilor, ér corpul în cavoul familiei. Dorinţa acésta a defunctului marchis engles are ca basă o superstiţie scoţiană, după care muntele Maslinilor ar fi punctul, de unde se póte mai uşor ajunge la cer la judecata de apoi.

Familia marchisului ţinênd sĕ esecute dorinţa defunctului se pregătesce sĕ facă voiagiul spre ţéra făgăduinţei.

De notat e, că marchisul de Bute a fost un om de o rară inteligenţă şi totuşĭ atât de superstiţios

Literatură.

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acésta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic. Sulico se distinge nu numai prin conţinutul sĕu bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metonă scienţifică, ci şi prin limbagiu, séu scris la înţelesul tuturor Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folkloricefilologice de până acum. Cartea ce anunţăm acum, se póte procura dela Tipografia A. Mureşianu cu 40 cr. séu 80 banĭ (plus 5 banĭ porto).

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Scrieri literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechi şi moderne“ de *Ioan Popea,* profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţături, de mângâieri, de însufleţiri spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţi“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tal *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai fl. —.75 cr. Er tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comedià în trei acte, localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţi de iérnă novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, séu învĕţăturĭ dentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năseudului, culese de *Iuliu Bognariu.* (Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nos ru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Păreanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Risete şi zimbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. + 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.40
Renta de coróne ung. 4%. . . .	90.05
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^{1}/_{2}$% .	119.40
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4^{1}/_{2}$%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	91 10
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	92.50
Impr. ung. cu premii	163.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	138.50
Renta de argint austr.	97.10
Renta de hârtie austr.	96.90
Renta de aur austr.	114.35
Losurĭ din 1860.	131.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16.92
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	651.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	653.75
Napoleondorĭ.	19.20
Mărcĭ imperiale germane	$117.72^{1}/_{2}$
London vista.	240.65
Paris vista	$.95.87^{1}/_{2}$
Rente de coróne austr. 4% . . .	97.75
Note italiene	90.55

Cursul pieţei Braşov.

Din 30 Octomvre n 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	19.—
Argint român.	Cump.	18.70	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.10	Vênd.	19.20
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	117.60	Vênd.	177.66
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

Nr. 88—1900.

Publicare de licitare.

Subscrisul senat bisericesc, escrie prin acéstă licitaţiune publică, pentru edificarea bisericei, din parochia Rebra mare (Nagy-Rebra) (comit. Bistriţa-Năsĕud), pre basa planului şi a devisului de spese, aprobat de Pré Ven. Consistor Eppescu al Gherlei cu clausula de dtto 18 Iulie 1899, sub Nr. 6190 pre diua de 12 Novembre 1900 st. n. la 10 óre a. m.

Licitaţiunea va fi verbală, şi cu oferte închise, carĭ vor fi a se aşterne la adresa senatului bisericesc, provĕdute cu vadiul legal, până la datul licitărei.

Planul şi devizul de spese, precum şi condiţiunile de licitaţiune, se pot vedé în cancelaria oficiului parochial, din Rebra mare până la ziua de licitare.

Preţul de strigare se statoresce cu 30,570 coróne şi 18 filerĭ.

Din şedinţa ţinută la 29 Octomvre 1900.

Preşedintele:

Onisim Rotariu, paroch gr.-cat'
Iacob Pop, secretar.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde în librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**